

ties ex usu esse dimitterentur aut mutarentur. Neque vero dictæ creandorum Principum leges, cum hæreditarias terrarum possessiones emetiantur & postulent, condi potuerunt, quamdiu temporario tantum beneficio Ducatus Comitatusque a Regibus & Imperatoribus conferebantur. Quapropter licet præcise ejus instituti tempus indicari nequeat (nullam enim ejus notam adfert Gallicus ille libellus) tamen sub Ottone 11 Imperatore, aut circa annum Domini millesimum, vel paullo post eam constituendarum confirmandarumque dignitatum rationem a Monarchis ordinatum fuisse omnino est verisimile. Enimvero usque ad Ottonem secundum pro sua quisque Princeps potentia & ambitione, ad majorum dignitatem, regiamque Majestatem aspirabat. Sic ex uno Lotharingæ Regno quod a Rheno, ad Scaldim usque extensum, mari Frisico terminabatur, & unius Lotharii Lodovici Pii filii erat, post plura sunt nata, videlicet transjuranæ Burgundiæ, quod a Iura monte ad Alpes usque extensum totam Helvetiam, Rauracos, Allobroges, & Burgundos transjuranos complectebatur: & Provinciæ Regnum quod simul partem aliquam Burgundiæ ac Sabaudia comprehendebat, & postea appellatum est Arelatense, cujus etiam hodie Trevirensis Elector Archicancellarius appellatur, Regnum item Lotharingæ quod Lotharingiam nunc dictam, & deinceps reliqua inter Rhenum & Scaldim usque ad Mare Frisicum continebat, & olim Austrasiæ regnum vocabatur. Rursus hoc ipsum Lotharingæ Regnum Carolus Calvus, & ejus frater Lodovicus inter se partiti sunt, utrobique Regis titulo servato. Omitto alia eodem sæculo pro imperandi Libidine orta regna. At vero Otto 11 Imperator Lotharingiam ablato Regni nomine in novos Ducatus, Comitatusque distinxit, veluti membris è corpore divulsis & distinctis, ut habet Cuspinianus, factaq; divisione anno 981 primum ejus quæ nunc est Lotharingæ Ducem constituit Carolum Lotharii Regis Franciæ fratrem, ut latius tractat Richardus Wassenburgius. Ab eo tempore videtur arbitraria illa Regnorum & Principatuum erectio defecisse, Monarchis nunc omnia ad stabile imperium componere cogitantibus, quod injusta partium imperii, quemadmodum in homine membrorum ad caput proportionem & harmoniam maxime sicum est. Ut ergo in Principatibus & rerum administratione ordo aliquis perpetuo servaretur, tandem eo fere quo dixi tempore has leges dictas excogitatas fuisse arbitror.

Habes Lector totius nobilitatis distinctos gradus, & dignitatum differentias. Iam observa in unoquoque Regno quo modo Provinciæ pro illorum ratione sint divisæ, quomodo regimen & universitatis gubernatio, & qua portione in hos gradus sint distributa, quod cuique sit proprium officium, quæ cujusque ad alterum & præcipue ad Caput sit habitudo & necessitas, videbis insignem harmoniam ad pacem & tranquillitatem, ad robur & potentiam, ad divitias & factum, ad virtutem & sapientiam, ad Regni majestatem, ad limitum extensionem, ad instabilitatem, ad declinationem & interitum, aut quocunque alio tendentem, ut sunt administrationum rationes variæ. Quæ minus recte succedere videris, aut judicaveris, unde id proceat contemplare, quæ item bona & successu felicia invenis, causam illorum disquire, sic optimam politiam in Regnorum administratione speculaberis, atque utilissime prospereque Geographica tractaveris.